

# อาชีพ

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบปัญหาธรรม วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๓

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

**ถาม :** ปัญหาที่ ๕๕ เรื่องนักแสดง กราบนมัสการพระอาจารย์ที่เคารพอย่างสูง รบกวนสอบถามพระอาจารย์ครับ อยากถามว่ามีนักแสดงคนหนึ่งในสมัยพุทธกาล ไปถามพระพุทธเจ้าว่าตนเองเป็นนักแสดง เมื่อตายไปจากโลกนี้แล้ว จะขึ้นสวรรค์ตามที่อาจารย์ของตนบอกจริงหรือไม่ และองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสว่า เมื่อตายจากโลกนี้ไปจะต้องตกนรก ไม่ทราบว่าเป็นความจริงหรือไม่ แล้วถ้าเป็นจริงจะต้องเปลี่ยนอาชีพหรือไม่ หรือมีวิธีการแก้ไขหรือไม่อย่างไรครับ

**ตอบ :** "อ้อตรงเปลี่ยนอาชีพมันไม่ต้องถึงขนาดนั้นหรอก เพราะอาชีพอย่างนี้ อาชีพทางบันเทิงมันมีรายได้ดีมาก ฉะนั้นเพียงแค่จะอธิบายนะ นี่พูดถึงมันอยู่ในพระสูตร ตาลปุตตสูตร ว่าด้วยปัญหาของนักเดินร่ำชื่อว่าตาลบุตร สมัยหนึ่ง มีคำถาม เขาถามมาพร้อมเลยนะ แสดงว่าคึกคักมาก

สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ ณ พระวิหารเวฬุวันกลันทกนิวาปสถาน ใกล้กรุงราชคฤห์ ครั้งนั้น พ่อบ้านนักเดินร่ำนามว่าตาลบุตร เข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้าถึงที่ประทับ ถวายบังคมพระผู้มีพระภาคเจ้าแล้วนั่ง ณ ที่ส่วนข้างหนึ่ง ครั้นแล้วได้ทูลถามพระผู้มีพระภาคเจ้าว่า

“ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระองค์เคยได้ยินคำของนักเดินร่ำ ผู้เป็นอาจารย์และปาจารย์ก่อน ๆ กล่าวว่า นักเดินร่ำคนใดทำให้คนหัวเราะ รื่นเริง ด้วยคำจริงบ้าง คำเท็จบ้าง กลางสถานที่เดินร่ำ กลางสถานมหรสพ ผู้นั้นเมื่อกายแตกตายไป ย่อมเข้าถึงความเป็นสหายแห่งเทวดาผู้ร่าเริง ในข้อนี้พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่าอย่างไร”

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า “อย่าเลยนายคามณี ขอพักข้อนี้เสียเถิด ท่านอย่าถามข้อนี้กับเราเลย” แม้ครั้งที่ ๒ และแม้ครั้งที่ ๓ พ่อบ้านนักเต็นรำนามว่าตาลบุตร ก็ได้ทูลถามพระผู้มีพระภาคเจ้าว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระองค์ได้ยินคำสอนของนักเต็นรำ ผู้เป็นอาจารย์และอาจารย์ก่อน ๆ เล่าว่า นักเต็นรำคนใดทำให้คนหัวเราะ รื่นเริง ด้วยคำจริงบ้าง คำเท็จบ้าง ในท่ามกลางสถานเต็นรำ ในท่ามกลางสถานมหรสพ ผู้นั้นเมื่อกายแตกตายไป ย่อมเข้าถึงความเป็นสหายของเทวดาผู้ร่าเริง ในข้อนี้พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่าอย่างไร”

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า “ดูก่อนนายคามณี เราห้ามท่านไม่ได้แล้วว่า อย่าเลยนายคามณี ขอพักข้อนี้ไว้เสียเถิด ท่านอย่าถามข้อนี้กับเราเลย แต่เราจะพยากรณ์ให้ท่าน ดูก่อนนายคามณี เมื่อก่อนสัตว์ทั้งหลายยังไม่ปราศจากราคะ อันกิเลสเครื่องผูกคือราคะผูกไว้ นักเต็นรำ รวบรวมเข้าไว้ซึ่งกรรมอันเป็นที่ตั้งแห่งความราคะ ในท่ามกลางสถานเต็นรำ ในท่ามกลางสถานมหรสพ แก่สัตว์ทั้งหลายมากยิ่งขึ้น เมื่อก่อนสัตว์ทั้งหลายยังไม่ปราศจากโทสะ อันกิเลสเครื่องผูกโทสะผูกไว้ นักเต็นรำรวบรวมเข้าไว้ซึ่งกรรมเป็นที่ตั้งแห่งโทสะ ในท่ามกลางสถานเต็นรำในท่ามกลางสถานมหรสพ แก่สัตว์เหล่านั้นมากยิ่งขึ้น เมื่อก่อนสัตว์ทั้งหลายยังไม่ปราศจากโมหะ อันกิเลสเครื่องผูกโมหะผูกไว้ นักเต็นรำย่อมรวบรวมไว้ซึ่งกรรมอันเป็นที่ตั้งแห่งโมหะ ในท่ามกลางสถานเต็นรำ ในท่ามกลางสถานมหรสพ แก่สัตว์เหล่านั้นมากยิ่งขึ้น นักเต็นรำนั้น ตนเองก็มัวเมาประมาท ตั้งอยู่ในความประมาท เมื่อกายแตกตายไป ย่อมเกิดในนรกชื่อปาสะ อนึ่ง ถ้าเขามีความเห็นอย่างนี้ นักเต็นรำคนใดทำให้คนหัวเราะ รื่นเริง ด้วยคำจริงบ้าง คำเท็จบ้าง ในท่ามกลางสถานเต็นรำ ในท่ามกลางสถานมหรสพ ผู้นั้นเมื่อกายแตกตายไป ย่อมเข้าถึงความเป็นสหายแห่งเทวดาชื่อปาสะ ความเห็นของเขานั้นเป็นความเห็นผิด ดูก่อนนายคามณี เราย่อมกล่าวคติ ๒ อย่างคือ นรกหรือกำเนิดสัตว์เดียรัจฉานอย่างใดอย่างหนึ่ง ของบุคคลผู้มีความเห็นผิด”

มีอยู่ในพระไตรปิฎกมาตลอด

ทีนี้ด้วยความเห็นของเราเห็นใหม่ ด้วยความเห็นของเราบอกว่า สถานมหรสพต่างๆ ให้ความสุขกับเขามันจะไปตกนรกได้อย่างไร เราให้ความสุขนะ ฉะนั้นอย่างความสุข พวกศิลปิน พวกศิลปินนะ พวกเขียนภาพต่างๆ ดูพวกจิตรกรรมฝาผนังพวกนี้

มาจากไหน ส่วนใหญ่พวกนี้มาจากสวรรค์นะ มาจากพวกเทวดา ที่นี้พอเทวดามาทำอย่างนั้น ด้วยศิลปด้วยภาพวาดด้วยอะไรต่างๆ มันทำให้คนเกิดโรคะ โทสะ โมหะไหม แต่คนทำให้เกิดโรคะ โทสะ โมหะ มันเป็นเรื่องหนึ่ง ฉะนั้นถ้าทำให้คนประมาท ทำให้คนเกิดโรคะ เกิดโทสะต่างๆ ใช้อย่างนี้เวลาตกรกมันด้วยเหตุด้วยผลไง

ฉะนั้นบอกว่าถ้าเป็นอย่างนี้จริง เราควรจะเปลี่ยนอาชีพไหม คำว่าเปลี่ยนอาชีพ อาชีพพระพุทธเจ้าบัญญัติไว้แล้วนะ อาชีพค้าขายนะที่เราไม่ควรทำ คำเครื่องประหาร คำเครื่องล่าสัตว์ คำพวกสุราอะไรต่างๆ พระพุทธเจ้าบอกอาชีพนี้ไม่ควรทำ อาชีพนี้เราเลือกได้ แต่เดี๋ยวนี้ดูสิ ประเทศทั่วโลกเลยเขาพยายามวิ่งเต้นซื้ออาวุธกัน อาวุธใครมีอำนาจมากกว่าประเทศนั้นมีอำนาจนะ แล้วพ่อค้าอาวุธนี้รวยมากๆ พ่อค้าอาวุธนั้นรวยมากๆ แต่พูดถึงอาวุธนั้นเอามาทำไมล่ะ ก็เอามาทำลายล้างกัน อันนี้มันชัด มันตรงตัวนะว่าการค้าอาวุธพระพุทธเจ้าห้ามอยู่แล้ว

แต่คำว่าศิลป เห็นไหม พวกนี้ ถ้าเราไม่ได้ผูกใจ เราไม่ได้ผูกโทสะ โมหะ สิ่งต่างๆ เหล่านี้ คำว่าอาชีพนี้อย่างหนึ่ง ความเจตนาอันอย่างหนึ่ง แต่ในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าทำอาชีพด้วยความสะอาดบริสุทธิ์นะ แล้วทำด้วยความสะอาดบริสุทธิ์ เราไม่ได้ผูกโรคะ โทสะ โมหะ อันนี้เวลาการเดินรำ เห็นไหม คำจริงบ้าง คำเท็จบ้าง

อย่างเช่นเราดูหนังดูละคร ส่วนใหญ่แล้วเวลาอินเข้าไปนี่น้ำตาไหลเลยล่ะ แล้วบางคนนะไปดูนะ โอ้โฮ เหมือนชีวิตเราเลยนะ กลับมาทุกข์เกือบตาย อันนี้เราเห็นด้วยว่าทำให้เขา คิดดูสิเราเสียใจเศร้าใจ มันก็โทสะ โมหะ มันหลง ไขว้ไหม มันเป็นความกำหนัดยินดีนะ อันนี้ผิด ที่นี้คำว่าผิดนี้ อยู่ที่อาชีพเราจะเลือกสิ่งใด

ฉะนั้นมันจะย้อนกลับมาที่นี้ แต่ถ้ามองกันผิวเผิน มองกันแบบโลกเห็นไหม เราให้ความสุขเขานี้มันไม่น่าจะผิด เราให้ความสุขเขา เราให้ความรื่นเริงกับเขา เราไม่น่าจะผิด แต่ถ้ามองไปเห็นไหม ดูสิ ลูกเราเห็นไหม ลูกเรานี้ถ้ามันมีสติมีปัญญาขึ้นมา ลูกเราจะเป็นคนดีขึ้นมา แต่ลูกเรามีแต่ความประมาท มีแต่ความเลินเล่อ ทำอะไรผิดพลาดไปหมดเลย นี่ไง มันก็ย้อนกลับมาธรรม เวลาธรรมมันละเอียดเห็นไหม

“ภิกษุทั้งหลาย” เวลาพระพุทธเจ้าจะปรินิพพาน “เธอจงพิจารณาสังขารด้วยความไม่ประมาทเถิด ด้วยความไม่ประมาทนะ โลกนี้จะไม่ว่างจากพระอรหันต์เลย ถ้าเธอพิจารณาสังขารด้วยความไม่ประมาท” แต่ทีนี้พอชีวิตเรา เราก็ประมาทเพลินเลอะอยู่แล้ว สติปัญญาของเรานี้มันก็ไม่สมบูรณ์อยู่แล้ว แล้วยิ่งไปเพเลิดเพลีนกับเรื่องของมหรสพสมโภชนะ

ศีล ๘ พระพุทธเจ้าก็ไม่ให้ดูแล้ว ผู้ถือศีล ๘ ไม่ให้ดูหนังดูละคร ไม่ให้ร้องเพลง ไม่ให้อะไรทั้งสิ้น เพราะสิ่งนี้ทำให้พลั้งเพลอ เพราะธรรมดาเราก็มองด้วยตัวเราเองอยู่แล้ว ตัวเราเองนั่งสมาธิภาวนา จิตเอาตัวเองไม่ได้หรอก ฉะนั้น เราจะชี้ให้เห็นว่าทำไมมันถึงผิดละ ทำไมมันถึงเป็นโทษละ สิ่งใดที่มันส่งเสริมเป็นคุณงามความดี พระพุทธเจ้าบอกว่าเป็นบุญเป็นผลบวกรั้วใหม่ ถ้าเป็นผลบวกรั้วใหม่ ก็ชีวิตเรานี้ขนาดศีล ๘ ก็ยังไม่ให้ดูละครฟ้อนรำ แล้วพวกนี้นะ โอ๊ย ถ้าใครเป็นแฟนคลับนะมึง หมดเลยละเท่าไรก็รักหมด เพราะมันเสียทั้งเวลาของเรา เสียทุกๆ อย่าง

แต่ถ้ามหรสพสมโภช แม้แต่ศีล ๘ พระพุทธเจ้าก็ไม่ให้เข้าไปยุ่งแล้ว เห็นไหม ไปดูในธรรมะสี ที่ไหนมีการเล่นฟ้อนรำ ที่ไหนมีเสียงดังขึ้นที่นั่น ทำให้มีนักเลงใจ นักเลงสุรา นักเลงมหรสพ นักเลงต่างๆ ที่ไหนมีเสียงดัง มีฟ้อนรำ ไปแล้ว ไปแล้ว มันถึงเวลาเราไปหมดเลย แต่พอเราถือศีลขึ้นมาเวลาเราเหลือเฟือเลย เวลาที่เราใช้จ่ายฟุ่มเฟือยไปกับชีวิตการประกอบสัมมาอาชีพะทางโลก

เวลาเราไปพักผ่อนแล้วเวลากลับมานะ โอ้โฮ ดังค์ก็หมดนะ ร่างกายก็ทรุดโทรมนะ ไปพักผ่อน พักผ่อนอยู่บ้านนอนหลับ นอนละพักผ่อนดีที่สุดใน ถ้าอยู่ที่บ้านนะ ดิฉันแอร์ดิๆ นะ เย็นๆ แล้วก็นอนหลับ ตื่นขึ้นมาสดชื่น นอนละพักผ่อนดีที่สุดใน ไม่เสียดังค์ด้วย ทีนี้ไปพักผ่อนนะ โอ้โฮ ไปรอบโลกเลย เสียดังค์ไปทั่วโลกเลย ไปพักผ่อน กลับมาแล้วเงินเกลี้ยงเลย แล้วไปเอาโรคกลับมาด้วย

ดูสิ เวลาโรคซาร์เห็นไหม ห้ามเครื่องบินเดินทางเลย ไปพักผ่อนเอาโรคกลับมาด้วย ไปพักผ่อน ฉะนั้นถ้าเราพักผ่อนโดยตัวเราเอง พักผ่อนด้วยความสงบ ความสุขใจได้เท่ากับจิตสงบไม่มี ถ้าเราอยู่ของเรา พุทโธๆ ในเรือนในกุหาของจิต เรารักษาใจของเราได้ สิ่งนี้ คือการพักผ่อนที่ดีที่สุด

ถ้าการพักผ่อนที่ดีที่สุด เห็นไหม เวลาเรามีใจ สีสัน สุกติ ขนติ สีสัน โภคสมุปทา ศิลทำให้เกิดโภคทรัพย์นะ เราไม่ใช่จ่ายฟุ่มเฟือย โภคทรัพย์มันเกิดมหาศาลเลย โภคทรัพย์เราที่มันหมดไปเพราะความฟุ่มเฟือยของเรามาหาศาล ฉะนั้น ถ้าถือศีล ตรงนี้มันเรื่องของโลกนะ เรื่องของโลกคือว่ามันก็สมบูรณ์ขึ้นมา พอสมบูรณ์ขึ้นมาชีวิตเรอื่้มเต็มขึ้นมา พอชีวิตเรอื่้มเต็มขึ้นมา แหม แล้วเขาไปเที่ยวกันสนุกครีกครื่น เราไม่ได้ไปเลยจะมีความสุขได้อย่างไร

ถ้าลองทำใจของเราให้สงบลิ ถ้าใจเราสงบขึ้นแล้วนะ เพื่อนนะ พระเพื่อนด้วยกันเขาพูด เขาพูดกับเราเอง เขาบอกว่า คูสิ เขาไปเที่ยวกันรอบโลก พระเขาบอกนะ “กูไม่ไปหรอก กูจะไปสวรรค์ เวลาเขาทำจิตสงบเขาจะไปเที่ยวสวรรค์” เขาบอกนะ เขาบอกว่า “เรื่องโลกๆ เขาไปเที่ยวกันรอบโลก เขาไปทัศนากัน นี่เรื่องหยาบๆ กูไม่ไป กูจะไปสวรรค์” เขาพูดอย่างนั้นนะ

แล้วใครจะจัดไปทัวร์สวรรค์ ไม่มีทัวร์ไหนจะจัดไปสวรรค์ได้หรอก มีแต่พุทโธๆ นี่ พุทโธมันจะจัดไปสวรรค์ได้ ถ้าไปสวรรค์ จะไปมหรสพไหม พอเป็นมหรสพพูดถึงเที่ยวข้างนอกนะ พอเที่ยวข้างนอกนะ พอมันไป ชีวิตเรา คูสิ แม้แต่เราจะมาวัดกัน ต้องจัดตารางนะ โอ๊ย วันว่างวันนั้นนะ กว่าจะมาได้นะ แล้วนี่เวลามันก็ไม่มีอยู่แล้ว แล้วยังจ่ายฟุ่มเฟือยไปอีกใช้ไหม แล้วถ้าเกิดเราถือศีลขึ้นมา ให้อันเวลาไม่ต้องจัดตารางเลย อยู่ที่ไหนมันก็พุทโธได้ พุทโธได้

แล้วมันก็ย้อนกลับมาเวลาปฏิบัตินะ ทุกคนต้องมีกายมีสติ ถ้ามีกายสติ เห็นไหม มีความรื่นเริง มีความสุข มีความรื่นเริง มีความสุข ความรื่นเริงเห็นไหม คูสิ เวลาคนหัวเราะมีความสุข มันเปลอหมดคนะ มันไปทั้งตัวเลย พอไปทั้งตัวแล้วถ้าเกิดอะไรขึ้นมันจะรักษาตัวมันเองได้ไหม มันรักษาตัวเองไม่ได้ ถ้ารักษาตัวเองไม่ได้เห็นไหม ถ้าเรามีสติอยู่ โอ้โฮ เขามีความสนุกครีกครื่น

ในพระไตรปิฎกนะ สมณสารูป ภิกษุนี้ห้ามหัวเราะนะ หัวเราะนี้เป็นอาบัตินะ ภิกษุจริงๆ ถ้ามีความสุขมากก็แค่ยิ้มน้อยๆ นี่ถ้าพูดถึงเอากิริยาในพระไตรปิฎกมาจับกิริยาของครูบาอาจารย์เราจะไม่มีพระอรหันต์เลย การหัวเราะที่ว่ามีความสุขรื่นเริง ใน

พระไตรปิฎกเปรียบเหมือนร้องไห้ คนร้องไห้คือเสียใจ ไข้ไหม ภิกษุหัวเราะนั้นล่ะ เท่ากับร้องไห้ คือมันปล่อยสติไปหมดใจ นี่ในพระไตรปิฎก

ฉะนั้นพอในพระไตรปิฎกปั๊บ เวลาบอกว่าถ้าเป็นพระอรหันต์นะ นี่ไง พระพุทธรูป พระอรหันต์ต้องเป็นอย่างนี้ ต้องเรียบร้อยหมด จริงๆ เป็นอย่างนี้จริงๆ เพราะอะไร เป็นอย่างนี้จริงๆ พระอรหันต์นี่เวลาพระพุทธเจ้าบัญญัติธรรมวินัยขึ้นมา พระอรหันต์ ตั้งแต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าลงมา คือสิ่งที่สูงสุดของพระอรหันต์ คือกิริยาของพระพุทธเจ้า พอกิริยาของพระพุทธเจ้าปั๊บ พระพุทธเจ้าก็บัญญัติไว้ในพระไตรปิฎก ไม่มีพระองค์ไหนทำได้

พระสารีบุตร อัครสาวกเบื้องขวายังเป็นไม่ได้เลย พระอัครสาวกนะยังกระโดดข้ามคลอง แล้วพระยังไปติดैनกับพระพุทธเจ้าเลย พระพุทธเจ้าบอกว่าพระสารีบุตร เป็นพระอรหันต์ เป็นอัครสาวกเบื้องขวา เบื้องขวาคือรองจากพระพุทธเจ้า ทำไมกิริยาเป็นอย่างนี้ กิริยาเหมือนลิงเลย แล้วอย่างนี้เป็นพระอรหันต์ได้อย่างไร

แล้วทำไมพระพุทธเจ้าบอกว่า พระผู้มีสติในสมณสาวรูปไม่หัวเราะ ถ้าดีใจอย่างมากก็แค่ยิ้มนิดเดียว แต่ครูบาอาจารย์เรานี้ปล่อยเก๊กเลยหัวเราะ หัวเราะเต็มที่ ไปหมดตัวเลย กิริยาพระอรหันต์อยู่ที่ไหน กิริยาพระอรหันต์ก็อยู่นี่ไง อยู่ที่พระพุทธรูปนี่ไง แต่พระพุทธรูปนี่จริง จริงเพราะอะไร เพราะพระพุทธเจ้าเป็นอย่างนั้น

เพราะจะบอกว่า พระอรหันต์กับพระพุทธเจ้าก็คือพระอรหันต์เหมือนกัน แต่พระพุทธเจ้านี่ละกิเลสได้หมด ละกิเลส ละนิสัยได้ แต่ครูบาอาจารย์ละได้แต่กิเลสแต่นิสัยไม่ได้ นิสัยใจคอมันอยู่ที่การกระทำมา อยู่กับการประพฤติกฎปฏิบัติมา เป็นจริตนิสัย แล้วจริตนิสัยนั้น ถ้าเราไปมองแต่จริตนิสัย ในพระไตรปิฎกเขียนไว้อย่างนั้น แล้วจะบอกว่าไม่จริง

เราจะบอกว่าจริง จริงเพราะว่าเป็นกิริยาของพระพุทธเจ้าลงมา เพราะพระพุทธเจ้าก็เป็นพระอรหันต์ ครูบาอาจารย์ก็เป็นพระอรหันต์ แล้วเขียนถึงกิริยาของพระอรหันต์มันต้องเขียนกิริยาของพระอรหันต์ทั้งหมด ควบคุมกิริยาของพระอรหันต์ทั้งหมดเลย แล้วกิริยาของพระอรหันต์ที่สมบูรณ์ที่สุดคือพระพุทธเจ้า แล้วกิริยาของพระอรหันต์ที่ต่ำที่สุด ก็เป็นพระอรหันต์เหมือนกัน แต่มันไม่เป็นโทษใจ

ไม่เป็นโทษเหมือนกับว่าตอนนี้เราเก็บด้วยล้างซามหมดแล้วใช่ไหม ทุกคนไม่มีใครบ่นว่าหิวเลย ทุกคนกินข้าวอิ่มสบาย กิริยาของพระอรหันต์ไม่เป็นโทษไง มันไม่เป็นโทษ คือไม่เป็นโทษหมายถึงว่า กิริยาอะไรก็ได้แล้วแต่ ถ้าเป็นพระอรหันต์ก็คือพระอรหันต์ ถ้ากินข้าวอิ่มแล้วนะ คนไหนไม่พอใจบอกว่าหิวเดี๋ยวนี้เลย กระเพาะอาหารต้องไม่มีอาหาร มันเป็นไปได้ไม่ได้ เพราะทุกคนกินข้าวอิ่มแล้วก็คืออิ่ม

พระอรหันต์เป็นพระอรหันต์แล้วก็ถือเป็นพระอรหันต์ แต่กิริยาภายนอกที่เขียนไว้สมบูรณ์ที่สุดคือ กิริยาของพระพุทธเจ้าลงมา แล้วถ้าใครบกพร่องจากนั้นมันก็ไม่เสียหาย คำว่ากิริยานี้เพราะมันไม่ใช่อาบัติในเวลาประพฤติกปฏิบัติ อย่างเช่นเราผิดพลาดเราทำอะไรผิดอันนี้เป็นอาบัติ แต่กิริยาอย่างนี้มันไม่เป็นอาบัติ

เว้นไว้แต่กิริยาอย่างนี้มันทำเสียหาย ถ้าเป็นอาบัติก็ไม่เป็นอาบัติอีกนะ ไม่เป็นอาบัติเพราะอะไร ไม่เป็นอาบัติเพราะพระอรหันต์ไม่มีอาบัติ เป็นปาปมุต อาบัติเกิดขึ้นมาต่อเมื่อเรามีเจตนาทำผิด หรือเราพลั้งเผลอไป เวลาเราพลั้งเผลอไปทำสิ่งผิด ที่นี้พระอรหันต์มันไม่มีเจตนา มันไม่มีความเผลอ ไม่มีเจตนาเพราะอะไร เพราะมันไม่มีภวสวะ ไม่มีตัณหา อาสเวหิ จิตตานิ วิมูจิงสุติ อาสวะสิ้นไป อาสวะสิ้นจากจิตไป จิตได้ทำลายไป อาสเวหิ จิตตานิ จิตนะจิต จิตเข้าสู่วิมุตติ

ฉะนั้นพอบอกว่า โอ๊ย พระอรหันต์ เวลาเข้านิพพานเข้าอย่างไร ไม่มี เข้านิพพานไม่ได้ ถ้าเข้านิพพานไปเหมือนกับเราเปิดห้องเข้าไป เราเข้าไปอยู่ในห้องเราก็ออยู่ในห้องจริงไหม เราจะเข้าไปอยู่ที่ไหนเราก็ก็นอนที่นั่น จริงไหม ที่นี้พระอรหันต์มันไม่ได้เข้าไปอยู่ในนั้น มันทำลายเรา เอ้า ถ้ามันทำลายแล้วเราจะมีไหม ถ้าเราไม่มีแล้วคือเราไม่มีอะไรเลย ถ้าไม่มีอะไรเลยแต่มี ไม่มีอะไร มีธรรมชาติ พอมิธรรมชาติมันไม่มีเจตนา เพราะมันไม่มีสิ่งใดตั้งรับ ถึงเป็นปาปมุต

ปาปมุตคือไม่เป็นอาบัติ เพราะมันไม่มีเจตนา เหมือนกับคนทำผิด มันเหมือนกับคนทำผิดแล้วไม่มีบุคคลนั้น คนทำผิดหมายถึงว่าเวลาคนทำผิด คนนั้นเป็นคนผิดใช่ไหม แต่ที่นี้เวลาคนทำผิดมันไม่มีใครทำผิด แต่มันผิดโดยกิริยา ผิดโดยเศษ สอุปาทิเสสนิพพาน คือพระอรหันต์ยังมีเศษส่วน เศษส่วนอยู่มันก็เหมือนกับวัตถุ มันทำผิดใครไม่ได้

มันทำอะไรผิดไม่มีใครถือมัน เพราะมันไม่มีชีวิต จิตที่มันทำลายตัวเองแล้วมันไม่มี มันจะไปทำลายใคร มันถึงเป็นปาปมุตไฉ

ฉะนั้นถึงบอกว่าเวลาพระอรหันต์ กิริยาของพระอรหันต์ที่ว่า โอ้อโฮ อย่างนี้หรือ พระอรหันต์ โอ้ พระอรหันต์เป็นไฟอย่างนี้เลยหรือ เป็นไฟอย่างนี้เป็นพระอรหันต์ได้อย่างไร นั่นนะ นั่นคือพระอรหันต์นะ ถึงจะเป็นไฟก็เป็นไฟเพื่อหุงต้มอาหารกินไว้ มันไม่ได้ไฟไปเผาบ้านใคร ถ้าเป็นไฟไปเผาบ้านใครมันผิด แต่ไฟมันไปหุงต้มอาหาร มันหุงต้มอาหารให้คนกินนะ ฉะนั้นมันพุดถึงในพระไตรปิฎก

ฉะนั้นบอกว่า เรามาสะท้อนใจตรงนี้ไง สะท้อนใจว่า ไม่ทราบว่าเป็นจริงหรือไม่ ถ้าเป็นความจริงจะต้องเปลี่ยนอาชีพหรือไม่ หรือมีวิธีแก้ไขอย่างไรครับ

วิธีแก้ไขเราก็ซื้อสัตย์ไง เราซื้อสัตย์เราทำความเป็นจริง อาชีพก็คืออาชีพนะ อาชีพของคนนะ มันถึงเวลาเรามีอาชีพมันจะเปลี่ยนไปอย่างเช่นอาชีพนี้ อาชีพของเรา ถ้าอาชีพของเรา สมมติอย่างเช่น เราเป็นศิลปินเรามีอาชีพอย่างนี้ เรามีอาชีพนักแสดง แต่ถ้าเรามีฐานะขึ้นมา เราก็จะเปลี่ยนอาชีพไปอยู่เบื้องหลังไปทำธุรกิจไง เราจะไปอยู่เบื้องหลังไปอยู่อะไร เราจะพัฒนาไป คนเรามันไม่จำเจอยู่อย่างนี้หรอก

แต่ที่นี้เพียงแต่ว่า คนเราจะบอกว่าเราเกิดมา เราเองนี่นะ เราจะเลือก หรือเราจะให้ จิตชีวิตเราเป็นอย่างที่เราหวัง มันไม่เป็นหรอก เพราะสายนบุญสายนกรรม

สายนบุญสายนกรรมหมายถึงว่า เราได้สร้างบุญสร้างกรรมร่วมกับใครๆ มาเยอะแยะเลย เดี่ยวคุณ ทำไมเรารู้ เราไปร่วมทำธุรกิจกับคนนั้น ทำไมเราหุ้กับคนนี้ เราไปร่วมหุ้กับคนนั้น คนนั้นโง่หมดเลย ไปร่วมหุ้กับคนนี้ คนนี้เขาดีกับเรามากเลย เห็นไหม ทำไมมันเป็นอย่างนี้ล่ะ มันมีเวรมีกรรมมาต่อกัน

ฉะนั้นคำว่ามันมีเวรมีกรรมมาต่อกัน ชีวิตของเรานี้ถ้ามันมีเวรมีกรรมมาระดับนี้ แล้วถ้าเรามีสติปัญญาของเรา เรารู้ว่าอะไรผิดอะไรถูก ถ้าเรารู้ว่าอะไรผิดอะไรถูก แล้วเราจะเปลี่ยนอาชีพ ไม่ใช่เปลี่ยนอาชีพ มันพัฒนาขึ้นไปไง มันจะดีของมันขึ้นไป ฉะนั้นขณะที่เป็นอาชีพอย่างนี้ เราก็ซื้อสัตย์เราทำไปอย่างนี้



นี่ไง เวลาเขาบอกเห็นไหม เวลาเดินรำฟ้อนรำไป มีจริงบ้างเท็จบ้าง มีคำจริงบ้างมีคำเท็จบ้าง โอ้คำจริงคำเท็จเห็นไหม ไอนี้เพื่อความจริง เราเจอคำจริงบ้าง คำเท็จเราก็หลีกเลี่ยง เราก็ไม่ทำของเรา แต่ที่นี้พอกรณีอย่างนี้มันเป็นอาชีพหนึ่งของการดำรงชีวิต มันอยู่ที่เราเลี้ยงชีพ เห็นไหม

ดูพระเขายังมีอาชีพเลย อาชีพเราเลี้ยงชีพด้วยภิกขาจาร เห็นไหม เราเลี้ยงชีพด้วยปลีแข้งนะ เลี้ยงชีพด้วยลำแข้งของเรา เห็นไหม เราออกบิณฑบาตเราก็เลี้ยงชีพของเรา ภิกขุ เห็นไหม เป็นผู้ภิกขาจาร มีอาชีพภิกขาจารเพื่อเลี้ยงชีพไป ที่นี้เราอยู่กับโลก แต่ถ้ามีอาชีพแล้วอาชีพของเรามันก็เหมือนกับว่าถือศีล

คำว่าศีลของเราเห็นไหม ศีลโดยอาราธนาเอา ปาณาติปาตา อทินนา เราขอมาแล้วมันเป็นภาษาหมดเลยนะ แล้วจะอย่างไร ภูไม่รู้เรื่องเลย ศีลนี้ขอเอา แต่ศีลนี้ให้วิรัติเอาใช่ไหม วิรัติเอานี้เราตั้งใจใช่ไหม โอ้ เรามีความสะอาดบริสุทธิ์ในใจ เราจะไม่ทำให้ชีวิตของสัตว์ตัวกร่วง เราจะไม่หยิบข้าวของเงินของใคร เราจะไม่ผิดถูกเมียใครเห็นไหม เราจะไม่โกหกมดเท็จ เราจะไม่ดื่มสุราน้ำเมา เราตั้งใจของเรา นี่ไง วิรัติเอา

วิรัติเอานี้ศีลบริสุทธิ์กว่าขอเอาอีก แต่คนเรานี้แหละ เพราะความพึ่งตัวเองไม่ได้ พอพึ่งตัวเองไม่ได้ ด้วยความไม่มั่นใจตัวเองต้องไปขอพระนะ ถ้าไม่มีพระนะ ไม่อาราธนาศีลแล้วไม่ได้ศีล กลัวไม่ได้ศีล แล้วพอพระเจ้าให้มานะ กังงนะ เอ๊ะ ทำไม่ถูก แต่ถ้าวิรัติวิรัติคือมีเจตนาวิรัติเอา วิรัตินี้มาถึงขอศีลเลย แล้ววิรัติเลย อย่างเช่นเราทำผิด พอเราทำผิดแล้ว เพราะเราทำผิดใช่ไหม เพราะเราเป็นภุชสะใช่ไหม เราบอกผิดแล้วก็แล้วกันไป เราตั้งใจใหม่ เราตั้งใจเลย

แต่ถ้าเป็นกรณีเขาเรียกว่าต่อศีล ต่อศีลคือขอศีลนี้แหละ ขอศีลกับพระ แล้วพระละเวลาพระบวชมา ศีล ๒๒๗ ข้อ มีสมบุรณ์อุปัชฌาย์มีศีลโดยสมบุรณ์เลย ที่นี้พอเวลาผิดพลาดขึ้นมาละ ผิดพลาดก็ปลงอาบัติ สิ่งนี้ปลงอาบัติ เราทำผิดใช่ไหมเราปลงอาบัติ พอปลงอาบัติสิ่งที่ปลงแล้วก็ถือว่ายุติ ยุตินะ

ถ้ามันไม่ยุติ อาบัตินี้มันเป็นความเศร้าหมอง เสร็จแล้วเราทำผิดใช่ไหม เวลาเราทำผิดแล้วเรายังไม่ได้บอกว่าเราทำผิดกับใคร มันก็เก็บไว้ในหัวใจ มันกลัดหนองใจ แต่ถ้าเราได้สารภาพไปแล้ว เราทำผิดแล้วนะ ทำผิดอย่างนั้น ในปลงอาบัติเขาจะถามว่า

“เธอทำผิดจริงหรือ”

“สาธุ สุกฺโก เธอทำอาบัติจริงหรือ”

“สาธุ จริงครับ ข้าพเจ้าทำผิดแล้ว ข้าพเจ้าจะสำรวมระวังต่อไปข้างหน้า”

มันเป็นการประจานตัวเอง นี่อาบัติก็จบ พอจบแล้วมันทำให้เราไม่กลัดหนอง พอเราจะมาภาวนามันก็สบายใจ พอมันสบายใจมันก็ไม่เป็นนิวรณ์ธรรม ไม่เป็นนิวรณ์ธรรมมันก็ไม่เป็นความกังวล แต่สิ่งที่ทำไปแล้วเป็นกรรมใหม่ เป็น กรรมมีเพราะกระทำ และกรรมส่วนกรรม อาบัติส่วนอาบัติ ที่นี้พอเราปลงอาบัติแล้ว พอปลงอาบัติมาแล้ว สิ่งนั้น เหมือนกับที่พระพุทธเจ้าบอกว่าอริยวินัย ผู้ใดทำผิดแล้วสารภาพผิด แต่สารภาพผิดแล้วต้องแก้ไขนะ

มันมีเขาบอกเขาเรียกว่าทำเป็นอาจินต์ สารภาพทุกวันเลย สารภาพแล้วทำอีก สารภาพแล้วทำอีกนะไม่ดี ถ้าสารภาพแล้วสิ่งนั้นไม่ควรทำอีก ต้องไม่ทำอีกแล้ว เพราะเรารู้ว่ามันผิด ถ้ารู้ว่าผิดก็สารภาพ สารภาพก็ทำอีก ทำอีกๆ ก็สารภาพอีก มันก็ทำอยู่นั่นก็เลยเป็นสักแต่ว่า กลายเป็นของที่ไม่มีคุณค่า เพราะอะไร ไม่มีคุณค่าเพราะใจไม่มีคุณค่า พอใจไม่มีคุณค่าปฏิบัติไปก็สักแต่ว่าทำ ผลมันไม่เกิด

แต่ถ้ามันมีสักจะมีความจริงนะ เห็นไหม มีสักจะแล้วเราตั้งสักจะ จะทำอย่างนั้นๆ พอตั้งใจทำ พอทำไม่ได้เสียใจมาก เสียใจมากก็พยายามฝึกฝน พยายามหมั่นเพียร พอมันหมั่นเพียร พอมันทำได้มันจะองอาจกล้าหาญ หัวใจของคนที่จะประพฤติปฏิบัติได้มรรคได้ผล หัวใจมันแกร่งยิ่งกว่าเพชรอีก มันแกร่งยิ่งกว่าเพชร มันทำลายอวิชชาทำลายทุกๆ อย่างในหัวใจของมัน

มันทำได้เพราะอะไร เพราะศีลธรรมของมัน พอศีลธรรมมันพัฒนาของมันขึ้นไป เห็นไหม เพราะความเข้มแข็งของตัวเอง ไม่ใช่พอทำผิดแล้วปลงอาบัติแล้วก็ผิดอีก ผิดอีก แต่ปลงอาบัติเพราะคนไม่ทำผิดมันไม่มี คนเกิดมาไม่ทำความผิดไม่มีนะ แล้วคนทำความผิดไม่มี พอมันผิดแล้วก็ปิดมรรคผลเลย พอทำผิดแล้วมันทำอะไรไม่ได้แล้ว พอฉันทำความผิดแล้ว ฉันจะทำแต่ความชั่วไปเรื่อยๆ เพราะฉันชั่วมาแล้วใช่ไหม ฉันทำความผิดมาแล้วใช่ไหม เป็นคนดีไม่ได้ไว้ๆ จะเป็นคนชั่ว จะเป็นคนชั่วๆ ไป

แต่ถ้าเราทำความผิดมาแล้วนะ เราปลงอาบัติ เราสารภาพ อริยวินัยเห็นไหม เราทำผิดแล้วเราจะแก้ไขของเรา เราไม่ทำความผิดอีก ถ้าเราทำความผิดอีก เห็นไหม เราทำของเรา มันก็เข้มแข็งขึ้นมา ฉะนั้นสิ่งที่เราทำนี้มันอะไรที่มันเป็นสายบุญสายกรรม มันมาถึงระดับนี้มันเป็นอย่างนี้ พอมันเป็นอย่างนี้แล้ว พอมันเข้าไป

เราจะบอกว่าถ้ามันทำ ถ้าทำอย่างนี้ พระพุทธเจ้าบอกว่ามัน สิ่งที่ไม่เป็นโทษะ สิ่งที่ไม่เป็นโรคะ ไม่เป็นโทษะ ไม่เป็นโมหะ เธอผูกไว้ ผูกไว้ให้เป็นโรคะ เป็นโทษะ เป็นโมหะ แล้วไปผูกไว้แล้วไปข่มใจเขา มันจะเป็นบุญได้อย่างไร แล้วเหมือนกับไอ้นี้มันผิดด้วยคุณงามความดีนะ แต่เราไปถือโทษ เราไปทำลายเขา เขาจะเจ็บช้ำน้ำใจนะ

ถ้าเราไปถือโทษใคร เห็นไหม เราไปโทษใคร เราไปทำร้ายใคร คนนั้นจะบอกว่า คนนี้ทำผิดเพราะมันถือโทษเรา แต่นั่นเราไปทำให้เขาเพลิดเพลิดเห็นไหม ติดติดกับติดชั่ว ธรรมวินัย พ้นจากดีและชั่ว เวลาเราไปทำชั่ว ไปทำไปถือโทษใคร คนนี้คนไม่ดี แต่เราไปข่มใจเขาให้เกิดในโทษะ โมหะ ให้เขาประมาท มันเป็นเวลาปฏิบัติ มันเป็นคนผิดอันหนึ่ง แต่ถ้าเป็นทางโลกไม่ เป็นทางโลก โอ้อโฮ ให้ความดีเขาอะ ให้ความดีเขา นี่พูดถึงเป็นทางโลก เห็นไหม แล้วถ้าเป็นทางโลก ถ้าไม่มองถึงคำพระพุทธเจ้าพูดไว้ครั้งสุดท้าย

พระพุทธเจ้าบอกครั้งสุดท้าย “ภิกษุทั้งหลาย เธอจงพิจารณาสังขารด้วยความไม่ประมาทเถิด” ความประมาทเลินเล่อนี้ พระพุทธเจ้าเน้นตรงนี้มาก เน้นความไม่ประมาท ตรงข้ามกับความประมาทคือสติ ครูบาอาจารย์ถึงบอกให้ฝึกสติๆ การฝึกสติก็เป็นหมากกล สติเป็นอย่างนั้นกว่ากันไป สติก็คือสติ มีสติแล้วมีมหาสติ สติคือความระลึกรู้ ถ้าไม่ระลึกมันจะรู้สติได้อย่างไร ระลึกไม่ได้ผิด ต้องให้มันรู้ตามความเป็นจริง เผลอปั๊บสติมาเองเลย

พอพระพุทธเจ้าพูด คนเข้าไม่ถึงก็เอาสิ่งนั้นมาเป็นประเด็นใจ เหมือนกับเอามาเป็นประเด็นแล้วก็ขยายความ เป็นลัทธิอีกลัทธิหนึ่งเลยนะ เอาจุดเด่นตรงไหนมา ตัวเองมีความเห็น เอาจุดเด่นมาตั้ง แล้วขยายความของตัวออกไป พระพุทธเจ้าไม่ใช่อย่างนั้น เพราะสติมันเป็นพื้นฐาน

ด้วยงานสำคัญใหม่ ถ้าจะกินอาหาร ไม่มีด้วยงานจะเอาอะไรมากินอาหาร แล้วถ้าไม่มีอาหารมึงกินด้วยงานนะ เอางานมาเลย โอ้โฮ งานกูนี้เชรามีกอย่างดีเลย แล้วก็ยกกินเลย มันก็ไม่ได้อีกละ มันต้องเอาด้วยงานมาใส่อาหารใช้ใหม่ สติก็เหมือนกัน สติกินไม่ได้ไว้อย่าง สติสมาธิมันเป็นอย่างอื่น สติสมาธิมันก็เป็นด้วยเป็นงาน มันทำให้เกิดปัญญาคืนมา แต่ไม่มีสติ ไม่มีสติมันจะเอาอาหารไปวางไว้บนไหน อาหารไปวางไว้บนอากาศหรือ อาหารวางบนอากาศไม่เคยเห็นนะ อาหารมันต้องวางอยู่ในงานอย่างนั้น ถ้าอยู่ในงานมันก็ต้องฝึกสติ

ที่นี้เราบอกว่าสติเป็นวิธีการ เป็นระยะผ่าน จิตมีวิวัฒนาการของจิต มันมีศีลสมาธิ ปัญญา เห็นใหม่ สติ สมาธิ ปัญญา มันมีสติ สติคือระลึก รู้ ระลึกก็เหมือนเรา ระลึกก็มีสติพร้อมเราเป็นคนดี แล้วได้อะไร ก็เป็นคนเก่า กุมีสติ สติที่ดี สติทำไม สติก็ฝึกไป สติทำคุณงามความดีอีก ก็ทำสมาธิไป มีสติเห็นใหม่ ก็ทำปัญญาไป มีสติมันก็ต่อเนื่องไปไป มีสติ มีสมาธิ มีปัญญา แล้วเวลาผลขึ้นมามันไม่ใช่สติ ไม่ใช่สมาธิ ไม่ใช่ปัญญา มันเป็นธรรม

เป็นธรรมคืออะไร เป็นธรรมก็คืออุปสรรค เป็นธรรมคือผลที่เกิดจาก สติ สมาธิ ปัญญา มันหมุนเป็นมรรคญาณ ผลของมันเห็นใหม่ ผลของมัน ไปเกิดเป็นธรรม ผลพระพุทธเจ้าสอนโน้น แต่วิธีการมันทำอยู่ที่นี้ วิธีการมันมีขึ้นไป ถ้าไม่มีวิธีการมันก็ไม่มีผล ถ้าจะมีผลมันก็ต้องมีวิธีการมา แล้วมีวิธีการมาถึงบอกว่า ถ้าไม่ประมาณตรงกันข้ามก็ตั้งสติ สติก็ต้องลง ฝึกระลึกอยู่ ที่นี้ทำไป พอทำไปๆ มันจะเป็นพัฒนาการไป

ฉะนั้น จะเปลี่ยนอาชีพไม่เปลี่ยนอาชีพนี้ เราจะบอกว่าถ้าเปลี่ยนอาชีพนะ เวลาเราไม่รู้ละ เราว่าสิ่งนี้เป็นสัมมาอาชีพะ พอเราไปรู้เข้าว่าสิ่งนี้มันมีโทษ พอมันมีโทษเราจะเปลี่ยนอาชีพเลย ประสาธนะ เขาบอกว่าจิตนี่นะ ถ้าไม่รู้มันก็อาจหาญ ทำแต่สิ่งที่มันจะทำ พอรู้ขึ้นมาแล้วมันก็เศร้าหมอง แล้วพอเศร้าหมองขึ้นมา อาชีพเรานะมันก็จะเราก็อ้างว่าไม่สมบูรณ์

ฉะนั้นพอเรารู้ขึ้นมาแล้วใช้ใหม่ เราไม่รู้เราก็อ้างว่าไปประสาไม่รู้ นี่ใจบอกว่าทำโดยไม่รู้ไม่เป็นอาบัติ ไม่เป็นอาบัติ ปาปมุตเท่านั้นที่ไม่เป็นอาบัติ คือพระอรหันต์ไม่เป็นอาบัติ เพราะไม่มี แต่ถ้าไม่รู้นี่อาบัติบวก ๒ เท่า ถ้ารู้ธรรมนะ นี่เป็นไฟใช้ใหม่ เราจะ

รักษาไฟโช้ไหม เราก็ต้องมีอะไรมารักษาไฟ เราไม่รู้ว่าเป็นไฟเราจับมั่ว ไอ้โฮ มือนี่หมดเลย เพราะไม่รู้ไง ไม่รู้ไม่เป็นอาบัตินะ ทางโลกนี้ไม่มีเจตนาไม่เป็นอาบัติ ถ้าทางโลกไม่เจตนาไม่มีความผิด ถ้าเจตนาคือตัวบอกว่าผิด

แต่ทางพระนะ เจตนาที่ผิด ไม่เจตนาที่ผิด ถ้ามันเป็นอาบัติแล้วเพราะอะไร เพราะอาบัติเป็นการกระทำมันผิดอยู่แล้ว เพียงแต่ถ้าปลงอาบัตินั้นก็จบ ยังไม่รู้ยังทำไปมันยังผิดมากเข้าไปใหญ่ แต่ถ้ารู้แล้วนะ มันจะค่อยๆ ออก อาบัติเวลาในคำพระพุทธเจ้านะ

ผิดเพราะไม่รู้

ผิดเพราะตั้งใจทำ

ผิดเพราะลั้งเลสงสัย

สงสัยว่าผิดไม่ผิด ฝืนทำไปทันทีเลย เพราะอะไร เพราะกรรมวินัยมันไม่ดูที่นั่น มันดูที่รักษาใจ

ถ้าลั้งเลสงสัยนี้ เราสงสัยแสดงว่ามีปัญญา สงสัยแสดงว่าคนนี้เคลิบเคลิ้ม คนนี้ไม่มีสติปัญญา ไม่ให้ทำเลยนะ ถ้าสงสัยกลับมาเลยไม่ทำ พักไว้ก่อน รื้อเลยนะ พระไตรปิฎก รื้อเลย ทำได้ไม่ได้ ถ้าทำไม่ได้ไม่ทำ เพราะสิ่งอย่างนี้นั้นไม่จำเป็นต้องทำไง เพราะกรรมวินัยของพระพุทธเจ้า แค่อั้งสติแล้วกำหนดพุทโธๆ การฝึกหัดใจเท่านั้นงานของพระนะ เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ ให้งานอย่างนี้ละ สมัยพุทธกาลนะมันพวกโยมทำให้

อย่างเช่นนางวิสาขาสร้างวัดเห็นไหม พระพุทธเจ้าให้พระโมคคัลลานะไปเป็นคนดูแล ส่วนใหญ่แล้วถ้าพระมีหลักมีเกณฑ์ โยมเขาสร้าง เวลาเราเที่ยวไปในป่านะ พวกโยมพวกนี้เขาจะมาทำแครงทำอะไรให้ เพราะพระเราทำอะไรไม่ได้ แล้วถ้าไม่มีคนทำให้เราธุดงค์มา ไม่มีคนทำให้นะ เราไปถึงป่าเราก็จะมอเลยนะ ไปไม้ตรงไหนมันหนาๆ ปูนอนตรงนั้นนะ ปูนอนตรงนั้นเลย คืนสองคืนไปแล้ว

แต่ถ้ามันมีอยู่แล้วเราก็ตบยา ถ้าไม่มีเราไม่เคี้ยวร้อน เพราะอะไร เพราะเราไปอยู่ในป่านะ เราเข้าไปป้องกันตัวเอง เวลาเราทำผิดขึ้นมาเป็นอาบัติปาจิตตีย์ แล้วถ้าไม่มีใครมาปลงอาบัติเรา แล้วคืนนี้ผีมาหักคอเราจะทำอย่างไร บอกผีหักคอ ไม่เชื่อ

หลวงปู่มัน ไปที่ถ้ำสาริกา น้ำตกนางรอง แล้วเวลาจะไปคนบอกว่า อย่าขึ้นไปเลยนะ พระไปตายหลายองค์แล้ว หลวงปู่มันพูดแบบถ่อมเนื้อถ่อมตนนะ อืม ขอพาขึ้นไปดูหน่อยเดียว ถ้าไม่ดีก็จะไม่อยู่ พอพาขึ้นไปแล้วนะ เห็นไหม เป็นโรคเสียดท้อง พอโรคเสียดท้องขึ้นมา เขาก็ว่าองค์นี้ตายแล้ว ขึ้นไปดูหลวงปู่มันไม่เห็นตาย แล้วหลวงปู่มันนั่งสมาธิดู พระที่ตายเห็นไหม เพราะที่นั่นเจ้าที่แรง

หลวงปู่มันเวลาเจ็บป่วย ก็ท่านเป็นโรคท้องอยู่แล้ว เอาอะไรมากินก็ไม่หาย สุดท้ายท่านใช้พลังจิตของท่านสู้ไง นั่งจนรวมใหญ่ รวมใหญ่จนเห็นเจ้าที่เจ้าทาง เจ้าที่เจ้าทางถือกระบองมาเลย มีเจ้าที่เจ้าทางนะ แต่เวลาเขามาเข้ามาในรูปให้เห็นรูปนิมิต จะดีจะอะไรอย่างนี้ หลวงปู่มันเทศน์จนเขายอมตนนะ แล้วหลวงปู่มันย้อนดู พูดถึงเจ้าที่ไว้ อีกอันหนึ่งก่อนนะ แล้วไปดูที่พระตาย แต่หลวงปู่มันบอกว่ากำหนดไปดูพระที่ตาย ตายเพราะเหตุใด

เมื่อก่อนถ้ำสาริกามันเดินไปถึงหมู่บ้านมันไกล พอมันไกลปุ๊บ พอบิณฑบาตมาเห็นไหม บิณฑบาตกลับไป ฉันท่อนี้ มื้อนี้ฉันไม่เป็นอาบัติ แต่มีของแห้งเก็บไว้ไง ของแห้งเก็บไว้ รุ่งขึ้นฉันอาหารที่บิณฑบาตเมื่อวานนี้ เขาเรียกว่าภิกษุอาหารแรมคืน เป็นนิสสัยศีลปาจิตตีย์ ของกิน ของที่ประเคนๆ ทุกคนอยากประเคนๆ ถ้าประเคนแล้วเก็บไว้ก่อน ไม่ต้องประเคนวางไว้แล้วพรุ่งนี้ประเคน ถ้าประเคนคือว่านิสสัยศีลปาจิตตีย์ ผิดอาบัติอย่างนี้

แล้วหลวงปู่มันบอกว่าเจ้าที่เจ้าทางหักคอตายเลย ๒ องค์ คือเป็นอาบัตินี้ไง แล้วพอเป็นอาบัติแล้วอย่างนี้ พูดถึงเวลาเราเข้าไปเข้าเขาไป เวลาเราอยู่คนเดียวของเรา ถ้ามันเป็นอาบัติขึ้นมา มันจะมีโทษขนาดนี้เลยละ จริงๆ แล้วทางวิทยาศาสตร์ ก็คือร่างกายเราเจ็บไข้ได้ป่วย แต่ทางเจ้าที่เจ้าทางมันเป็นเรื่องผี มันก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง ก็มันตายเพราะอะไร เวลาตายไปแล้วพิสูจน์ ตายเพราะอะไร หัวใจล้มเหลว

แต่หลวงปู่ฉันดู ตายเพราะอะไร ตายเพราะมันมีอีกมิติหนึ่ง เห็นด้วย นี้อยู่ใน ประวัติหลวงปู่ฉัน แล้วหลวงปู่ฉันไปทำเอง ฉะนั้นเวลาไปป่าไปเขา ถ้าเราบอกเราไป แล้วทุกคนจะคิดทำอะไรโดยความสะดวกหรือว่าตามใจตัว ถ้าคนศึกษามาแล้วนะ มัน ทำไม่ลง ทำไม่ลงเพราะอะไร เพราะเราทำผิดขึ้นมาแล้ว มันเหมือนกับเรานี้ถ้าไม่มีอะไร ผิดเลย เจ้าที่ทำอะไรเราไม่ได้นะ แต่ถ้าเราทำอะไรผิดมา เจ้าที่มาเลยนะ จี๋เลยนะ ถ้าใส่ ของขาวมองไม่เห็น จำมาเลย ถ้าไม่มีความผิดนะ เจ้าที่มา มาทำไม

นี่เหมือนกัน ถ้าเราไม่มีความผิด เห็นไหม เราไม่มีอาบัติ จะมีอะไร แต่ถ้ามีอาบัติ ปับเรากังวลแล้ว พอไม่มีกังวลปับมันก็มีแบบผู้ที่ว่าซ่อนขึ้นมาอีกทีหนึ่ง มันเหมือนกัน ฉะนั้นเวลาเราไปป่าไปเขา บางคนไม่คิดอย่างนั้นไง บอกว่า แหม พุทธทำอวดดีไป เวลา เข้าไปนะทุกคนก็อยากสบายทั้งนั้น มีอะไรก็ทำเอง ทำเอง เวลาทำเองเราพูดขณะนี้ไง เรา พูดขณะที่เราอยู่ในชุมชนไง

แต่เวลาเราไปอยู่ในป่าในเขา ความคิดเราจะเปลี่ยนหมดเลยนะ เพราะเราไปอยู่ใน ป่า มันจะมีดี กลางคืนมานี้ เหมือนกับเราไปอยู่ในท่ามกลางข้าศึกหมดเลย แล้วเราจะ รักษาตัวเราอย่างไร ถ้าผิดนะ เสือก็มี ช้างก็มี สัตว์ป่าก็มี แล้วภูติผีปีศาจก็มี เทวดาก็มี เทวดามาอวยพรก็มี เทวดามาปกป้องก็มี อยู่ที่เรารู้ดีหรือทำไม่ดี แล้วอยู่ที่เวรกรรมของ เราด้วย นี่พูดถึงเวลาปฏิบัติ เวลาเข้าป่าเข้าเขาไปด้วยประสบการณ์ของเราละ

ย้อนกลับมาที่ปฏิบัติมันต้องยังมีอย่างนี้มา ฉะนั้นมาพูดถึงว่า เวลาเดิน สิ่งที่เป็น โลกะ โทสะ เราผูกมัดขึ้นมาให้ใจของเขา ที่นี้เรารู้ชัดชัดกับอาชีพของเรา เราจะบอก ว่าอาชีพเราแล้ว เราก็อำของเราไป มันอาชีพของเรานะ จะเปลี่ยนไม่เปลี่ยนอาชีพนี้ มัน ต้องถามว่าวิธีการแก้ไข วิธีการแก้ไขก็สารุ มีสติของเรา ทำของเรา แก้ไขของเรา แล้วพอ เราต่อไป เราจะบอกว่่านักแสดงต่อไปอยู่เบื้องหลังนี้เขาเรียกนักแสดงใหม่

แต่อยู่เบื้องหลังมันก็ยังอาชีพนักแสดงอยู่นี้นะ ตัวเองไม่ได้ข่มใจเขาก็สร้างให้ คนอื่นไปข่มใจเขา แต่มันก็เปลี่ยนไป มันจะเปลี่ยนของมันไปนะ เราเป็นนักธุรกิจ นัก ธุรกิจบันเทิง นักธุรกิจจะไรก็แล้วแต่ก็ทำ แล้วพูดอย่างนี้ไป มันเหมือนกับว่าไปดิเคียน คนโน้นคนนี้ ไม่ได้ดิเคียน มันเป็นเรื่องจริง แล้วแต่คนเลือก เวลาพูดต้องพูดความจริง

ความจริงเป็นอย่างนี้ แล้วอยู่ที่เราจะเลือกทำอาชีพอะไร แล้วแต่อาชีพ เพราะอาชีพถ้าพูดถึงอย่างนั้นก็ผิด อย่างนี้ก็ผิด มันมีความผิดทั้งนั้นนะ

ในสมัยพุทธกาลนะ เวลาเขามีลูกขึ้นมาเนี่ยเขาบอกว่าอยากให้ลูกทำอาชีพอะไร อาชีพคำนวณก็ไม่ได้ มันเป็นคำนวณ เมื่อก่อนเขาบอกว่าคำนวณหินเหมือนกับว่า เดี่ยวมือจะเจ็บ ทำอาชีพอะไรก็ได้ไม่ได้ สุดท้ายเขาเลือกอะไรไม่รู้ไหม อาชีพสมัยพุทธกาลที่ขึ้นชมที่สุทธอาชีพขานา แล้วที่ทำนา เราไปไถนา มันมีสัตว์ตายไหม มันก็มี แต่มันมีมากมีน้อยนี้ สัมมาอาชีพะ อันนี้ อาชีพทางโลก

เราจะบอกว่า มันจะกระทบกระเทือนกันไปหมดละ ในเมื่อเป็นโลก แต่ถ้าหัวใจเราสะอาดบริสุทธิ์นะ อาชีพของเรา เราทำให้มันซื่อสัตย์ ซื่อตรง แล้วทำให้ดีที่สุด พอทำให้ดีที่สุดแล้ว พอจิตใจเราพัฒนาขึ้นไป มันดีขึ้นมานะเราจะแก้ไขของเรา ฉะนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดมันหลายระดับหลายชั้น ทางโลกก็มองไปอีกมุมมองหนึ่ง

แต่ถ้าเป็นทางธรรมนะ ทางธรรมนี้ โลภะ โทสะ โมหะ ความเคลิ้มความเยิ้มไปด้วยการระคะ ด้วยความโลภ สิ่งนี้เป็นความเศร้าหมองหมดเลย เพราะที่เราทำทุกข์กัน เราพยายามทำปัญญาอบรมสมาธิกัน ก็ให้จิตมันพ้นจากสิ่งครอบงำอย่างนี้มันถึงเป็นสมาธิใจ เวลาปฏิบัติขึ้นมามันเหมือนคนทำงาน หรือทางการแพทย์ เวลาเอาคนไข้เข้ามาเขาห่วงมากเรื่องติดเชื่อ ต้องปลอดจากเชื่อ ถ้ามันรักษาแล้วติดเชื่อก็คือยุ่งเลย จิตใจของเรามันมีกิเลสอยู่แล้ว แล้วอะไรที่ไปข้อมมัน ไปทำให้มันเศร้าหมอง ตรงนี้พระพุทธเจ้าจะกันด้วยศีลธรรมนี้ไง กันด้วยสัมมาอาชีพะนี้ไง

ทีนี้เพียงแต่พวกเราก็อ่า ลำบากไปหมดเลย โอ๊ย ลำบากไปหมดเลย ไม่ลำบากเลย ถ้าเราซื่อสัตย์แล้วเราทำของเราตามความเป็นจริง อันนี้ลำบากหมด ลำบากหมด กิเลสมันอ้าง โน่นก็ไม่ได้ นี่ก็ไม่ได้ พุทธศาสนาเล็ก ทีนี้ถ้าพุทธศาสนาเล็กก็เรื่องของเขา เราเอาตามความจริงของเรา นี่ก็อาชีพ อาชีพ เราจะบอกว่า มีเวรมีกรรมด้วยสาขบุญสาขกรรมด้วย เราจะเลือกเอง เราอยากเลือกมาก แต่บางที เห็นไหม สิ่งแวดล้อม หรือความเป็นไปมันบังคับ แล้วบังคับเป็นไปอย่างนั้นก็เป็นอย่างนั้น



ถ้าเราทำมีสติปัญญา ถึงที่สุดแล้ว เราจะหลุดออกจากสิ่งแวดลอมนั้นได้ ถ้าเรามี  
 สติปัญญาพอ คือเราเปลี่ยนอาชีพอย่างนั้นเถอะ ถ้าเรามีสติปัญญา มันจะเปลี่ยนอาชีพ  
 ไป เปลี่ยนทำให้มันถูกต้องไป เปลี่ยนให้มันดีงามไป อาชีพอยู่ที่เราเลือก สังคมมันเป็น  
 อย่างนั้น นี่วันนี้พูดถึงอาชีพนักแสดงเนอะ เอวัง